

วรรณกรรมคำสอน

ฉบับวัดทุ่งคล้า

วรรณกรรมคำสอนฉบับวัดทุ่งคล้า เป็นชื่อที่ผู้เขียนตั้งขึ้นเพื่อความสะดวกในการนำเสนอ เพราะต้นฉบับไม่มีชื่อเรื่องหรือชื่อผู้แต่ง ต้นฉบับเดิมผู้เขียนได้รับจาก ผศ.ประพนธ์ เรื่องณรงค์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งได้นำต้นฉบับจากวัดทุ่งคล้า อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี

ผู้เขียนได้อ่านสำรวจหนังสือชุดเล่มนี้แล้วเห็นว่า แม้จะมีเนื้อหาไม่ยาวนัก แต่ก็เปี่ยมด้วยคุณค่า โดยเฉพาะคำสอนที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหา มีลักษณะเป็นเครื่องเตือนใจเตือนสติที่บุคคลพึงสดับ ผู้เขียนจึงได้คัดลอกและปริวรรตหนังสือชุดเล่มนี้

ต้นฉบับวรรณกรรมเล่มนี้มีลักษณะเป็นหนังสือบุดขาว ตัวหนังสือเขียนหวัดแกมบรรจงด้วยหมึกสีดำ ฟ้าหน้าเขียนเป็นอักษรขอมบาลีตลอดทั้งฟ้า มีภาพประกอบเป็นรูปพระภิกษุสอง

รูปนั่งประนมมือในลักษณะของการ "บุจจา วิสัชนา" แลกเปลี่ยนธรรมกัน ส่วนเนื้อหาที่ผู้เขียนได้คัดลอกและปริวรรตเป็นภาษาปัจจุบันนั้น เป็นเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในฟ้าหลัง ซึ่งเขียนเป็นภาษาไทยสำนวนภาคใต้ตลอดทั้งฟ้า

เนื้อหาของวรรณกรรมคำสอนฉบับนี้ มีลักษณะเป็นคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องสังสารวัฏ คือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ของมวลมนุษย์ เริ่มกล่าวถึงตั้งแต่การกำเนิดร่างกาย ดังข้อความว่า

รำพึงในโลก	เราเกิดมานี้ทั้งหลาย
เอาปฏิสนธิ์ทุกหญิงชาย	เวียนว่ายวนทนทุกขา
บ้างตายบ้างแบ่งเกิด	เอากำเนิดเวทนา
ในครรภ์พระมารดา	แหวกเหลวมามากหลายหน

ฯลฯ

กล่าวถึงความทุกข์และความยากลำบากของแม่ในการให้กำเนิดบุตร ดังข้อความว่า

เมื่ออยู่ในครรภ์ แม่เจ็บไข้นั้น ล้มลุกเวทนา
แม่ทำการหนัก ตักน้ำตาปลา แม่กินหยูกยา บีมจะอาสัญ

หรือ

พระคุณแม่เจ้า คราเจ็บนั้นเล่า ดันเกล้าเกศี
ทูนทวยาย ความอายุไม่มี สยายเกล้าเกศี กลิ้งเกล้าเลือกไป

ฯลฯ

กล่าวถึงการเลี้ยงดูบุตรให้อยู่รอดปลอดภัย ด้วยความรักความเสนาหา ดังข้อความว่า
 แม่ห่มผ้าอ้อม ยาโปะกระหม่อม จูบซ้ายจูบขวา
 ป้อนข้าวอาบน้ำ วันละสามเวลา แป้งบายลายทา ชิงช้าให้นอน
 กว่าลูกจะเติบโตล้ำ ลำบากเสดสา พระคุณมารดร
 ซี่เยียวต้องถูก รักษาลูกอ่อน แปรเปื้อนผ้าผ่อน แม่คุณอัครา
 ฯลฯ

กล่าวยกย่องพระคุณแม่ว่ามีพระคุณมากยากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบได้และ
 ยากที่จะทดแทนได้หมดสิ้น ดังข้อความว่า

จะเอาอันใดเปรียบ เอามาทันเทียบ เปรียบขนนี
 ซึ่งด้วยตราชู ให้อู้อวนตี ว่าคุณขนนี หน้าเบาเท่าใด
 เอาพื้นแผ่นดิน ท้าวทวีปทั้งสิ้น ยกขึ้นทันใจ
 ใส่ซึ่งตราชู แลดูเบาไป คุณแม่นี่ไซ้ร้ หน้ายิ่งหนักหนา
 ฯลฯ

กล่าวถึงการบวชของลูกชายที่สามารถทดแทนคุณมารดาได้ ดังข้อความว่า
 ลูกรำลึกได้ พระเจ้ากล่าวไว้ นน่อพระชินสีห์
 โคนเกล้าเข้าบวช เป็นพฤกพรหมณ์ชี เป็นสามเณรรี แทนคุณมารดา
 กุศลที่บวช เป็นที่ยังยวด บวชในศาสนา
 จะทดแทนได้ พระคุณมารดา พันจากทุกขา ทำตามชินสีห์
 ฯลฯ

สอนให้คนไม่ประมาทในการดำรงชีวิต และชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปของชีวิตว่า
 ทุกคนย่อมหนีไม่พ้นความตาย ต้องดับขันธไปในที่สุด ดังข้อความว่า

เราคือไฟฟ้า	สว่างบัดเดียวหาย
คือได้ลูกแสงพราย	ครันดับแล้วก็ดับวัน
หรือ เกิดมาย่อมจะเวียน	คือกระเหวียนเวียนรอวัน
เวียนเกิดเวียนตายพลัน	ย่อมให้ถ้วนทุกชาติดิน
หรือ รูปขันธ์ทั้งห้า ยืมขันธ์เขามา	อย่าได้นอนใจ
เจ้าของมาทวง ลวงเอาเราไป	แต่ผัดนิ้วไว้ หลายครั้งหลายครา

ฯลฯ

ตอนสุดท้ายเป็นการกล่าวถวาย
 ทานแด่พระภิกษุสงฆ์ซึ่งเจ้าพระราชาใน
 วัด ดังข้อความว่า

“กรู้นทานอันนี้เป็นของเจ้า...
 อันล้ำเลิศประเสริฐยิ่งค่านักหนา ประ
 กอบไปด้วยศรัทธา พร้อมด้วยคุณาภชาติ
 ราชบริษัต์แลวัดทั้งหลาย ประกอบ
 ไปด้วยกุศลเจตนาอุทิศสำนันำมาสู่พระ
 อารามนี้เพื่อจะถวายเฉพาะแก่พระสงฆ์

ซึ่งจำพระวสาถวัน ไตรมาสเดือนเป็น
 กำหนด...”

ข้อความตอนท้ายนี้สันนิษฐาน
 ว่าจะน่าจะเป็นการเขียนเพิ่มเติมขึ้นใน
 ภายหลัง เพราะสังเกตจากตัวหนังสือที่
 มีลักษณะต่างไปจากข้อความที่เป็นคำสอน

ในส่วนคำประพันธ์ วรรณกรรม
 เรื่องนี้แต่งเป็นร้อยกรอง ใช้คำประพันธ์
 ประเภทกาพย์ตลอดทั้งเรื่อง แต่งด้วย
 กาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๗๓ บท นอก
 จากนั้นแต่งด้วยกาพย์สุรางคนางค์ทั้ง
 หมด แต่เรียกชื่อต่างกันไปดังนี้
 พิลาปจำนวน ๔๘ บท ๒๘ จำนวน
 ๒๕ บท และสุรางคนางค์ จำนวน ๒๑ บท

คำประพันธ์ที่ปรากฏในวรรณ
 กรรมเรื่องนี้ แสดงให้เห็นถึง**ความ
 สามารถของผู้แต่งที่เลือกใช้คำประพันธ์
 และประพันธ์ได้อย่างไพเราะทั้งรศคำ
 และรศความ เมื่อพิจารณาทั้งด้านเนื้อหา
 และลักษณะการประพันธ์แล้ว สันนิษ
 ฐานว่าผู้แต่งน่าจะเป็นพระภิกษุหรือ
 ไม่ก็คงจะเป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสในพระ
 พุทธศาสนา และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ใน
 ด้านการประพันธ์ดีพอสมควร**

วรรณกรรมฉบับนี้เน้นว่ามีเนื้อ
 หาสมบูรณ์มาก แม้ว่าจะมีบางส่วนถูก
 ไฟไหม้ไปบ้างแต่ก็ไม่ทำให้เสียเนื้อ
 ความ (ส่วนมุมของหนังสือชุดไฟไหม้
 เล็กน้อย) **ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อความ
 ได้ตลอดไม่ทำให้ติดขัดหรืออรรถ และ
 เนื่องจากลักษณะเนื้อหาโดยทั่วไปของ
 หนังสือชุดเล่มนี้ มีลักษณะเป็นหนังสือ
 คำสอนทางพุทธศาสนาอย่างเห็นได้ชัด
 ผู้เขียนจึงได้เรียกชื่อหนังสือชุดเล่มนี้
 วรรณกรรมคำสอนฉบับวัดทุ่งเกล้า ●**